

Electro Radio Mercur

Technisch commercieel vakblad

Veertiendaags Officieel Orgaan van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, de Vakgroep Detailhandel in Elektrische Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, de Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen, de Vakgroep Tusschenpersonen in Electrotechnische Producten, en de Nederlandse Electrotechnische Winkeliers Organisatie. Directie, Redactie en Administratie: Kalverstraat 35, Amsterdam G. Telefoon Directie en Adm. 0 2900-35253; Redactie 0 2900-40453.

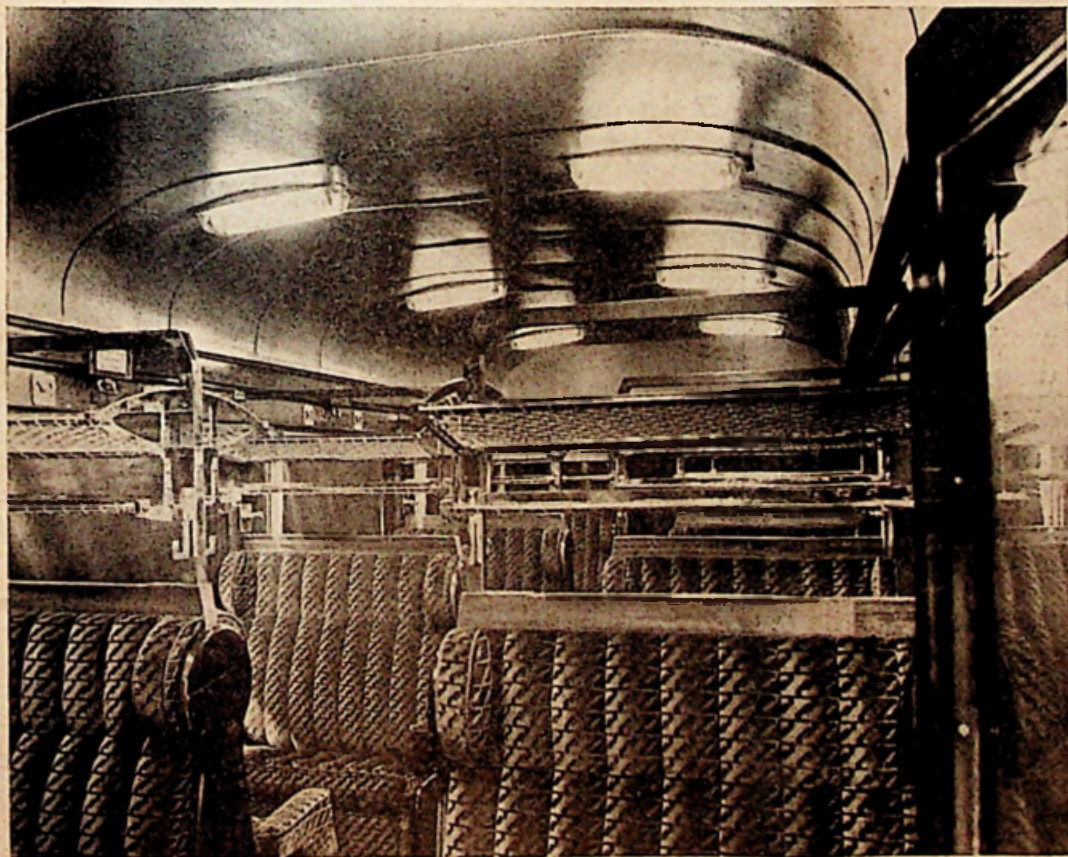
29 JULI 1950

5e JAARGANG Nr.

124

Gaan SPOORWEGEN over tot

Fluorescentie-Verlichting?

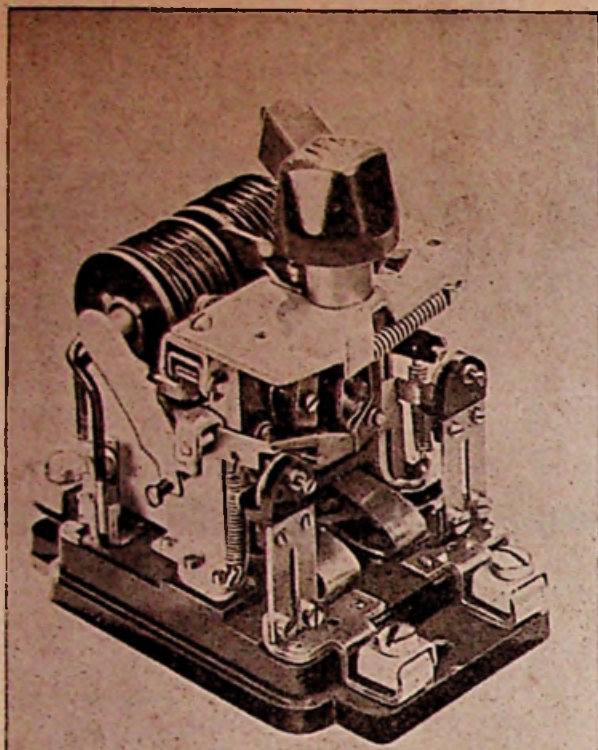
Wie deze foto bestudeert zal opmerken dat de verlichting van deze treincoupé zeer apart is. Men is er nl. in geslaagd, een speciale fluorescentie-verlichting te construeren welke in treinen toepasbaar is. Vanzelfsprekend bracht dit probleem bijzondere moeilijkheden met zich mee. Hierover en hoe ze opgelost werden, wordt verteld in het artikel op blz. 257.

In dit nummer:

Zoals hierboven is aangekondigd valt er op blz. 257 interessant nieuws te lezen over fluorescentieverlichting in spoorwegrijtuigen © Wat kost een auto per jaar en per kilometer? Deze opgave gaan we met onze belastingconsulent J. L. van Hedel oplossen. Een auto is voor menig zakenman tegenwoordig een onmis-

baar vervoermiddel; vandaar dat dit artikel veel belangstelling zal hebben © Vervolgens is onze medewerker Zwartespeld aan de beurt. We gaan in deze zomermaand een etalage maken voor vacantiëgangers. Er zijn van die nuttige voorwerpen, zoals strijkijzertjes, scheerapparaten, broekenpersen enz. die in alle reiskoffers passen © En we sluiten weer met de geijkte zin: voor de rest is dit nummer gevuld met vakgroep- en organisatie-nieuws.

**Dubbelpolige
installatie
automaat**

voor toepassing in installaties waarbij dubbelpolige beveiliging is voorgeschreven ter verhoging van de veiligheid tegen gevaarlijke aanrakingsspanningen op de nulleider en tegen brandgevaar. Smeltveiligheden zijn in die gevallen niet te gebruiken daar deze geen gelijktijdige onderbreking van beide polen waarborgen. Even goed en belangrijk goedkoper dan buitenlandsfabrikaat!

Beuduin

N.V. ELECTRICHE APPARATENFABRIEK

v/h Van Wijk & Visser

GELDERMALSEN TEL. K 3455 - 344

even goed en
belangrijk
goedkoper dan
buitenlands
fabrikaat!

...voorlopig **SLECHTS 5%** prijsverhoging

Hackethal draad en kabel!

Practisch alle soorten **N.G.A.-S.R.L.L.-O.R.L.K.** met en zonder aarde - volgumikabel uit voorraad leverbaar.

... óók de zwaardere soorten!

ELAUMA N.V., 's-Gravenhage
Tasmanstraat 40-46 Telefoon 320860-320768

Dr LEEFLANGER

Recla-Medicus

ZEGT:

ALLES HEEFT ZIJN TIJD.....

en de beste tijd voor abonné's en adverteerders breekt aan telkens wanneer de lezers er echt de tijd voor nemen om hun tijdschrift te lezen.

Wist U feitelijk wel, hoeveel personen per abonnement geregeld kennis nemen van een tijdschrift als dat waarin U NU leest? Het antwoord op deze en andere vragen staat in een rapport van de Nederlandse Organisatie van Tijdschrift-Uitgevers (N.O.T.U.), dat de volledige resultaten vermeldt van een onpartijdig onderzoek over geheel Nederland.

Wie de zekerheid verlangt, dat zijn advertentie rustig en bij herhaling gelezen wordt, vraag het Rapport Professionele-Tijdschriften, aan bij de N.O.T.U., Lange Voorhout 14, tel. 182139, Den Haag.

en... Uw advertentie leeft langer!

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon O 2900/35253 en 40453

ABONNEMENTSPRIJS: f 5,— per jaar;
voor leden van de aangesloten vakgroepen e.d.
f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.

UITGAVE VAN DE N.V. UITGEVERS MIJ. DILIGENTIA, AMSTERDAM

Postgirorekening 136400 — Bankrekening Twentsche Bank

Fluorescentie-Verlichting in Spoorwegrijtuigen

*Een nieuw comfort bij het reizen bij nacht
en bij lange afstanden*

In alle landen proberen de spoorweg-directies alsmede de leiders van andere transportondernemingen het verblijf van het publiek in hun rijtuigen zo aangenaam mogelijk te maken. Op vele gebieden is men daar uitstekend in geslaagd; maar heel vaak moet nog worden vastgesteld, dat de verlichting der treinen, bussen enz. nog veel te wensen overlaat. Zo weet bijv. iedereen uit ervaring, dat het lezen in een rijdende trein heel wat meer inspanning vergt dan thuis of op kantoor. Tengevolge van de veelzijdige en veelvuldige toepassing van de nieuwe TL-fluorescentielampen is het algemene verlichtingspeil zo gestegen, dat de moderne mens, die er thans aan gewend is, aan een kunstmatige verlichting veel hogere eisen stelt dan vroeger.

De fluorescentielamp nu maakt het mogelijk op economisch verantwoorde wijze de gewenste verlichtingsnormen te verwezenlijken. De TL-fluorescentielamp geeft een lage helderheid, d.w.z. dat men niet wordt verblind, wanneer men er toevallig naar kijkt, en haar licht heeft een zeer diffuus karakter, hetgeen onaangename harde schaduwen uitsluit. Haar vorm en de geringe warmte-ontwikkeling maken het gemakkelijk, de verlichtingseenheden op eenvoudige wijze aan te brengen of in te bouwen en eventueel af te schermen. De afwezigheid van 'n zeer dunne gloeispiraal draagt niet weinig bij tot de mechanische sterkte, waardoor de fluorescentielamp uitstekend bestand is tegen trillingen.

Niet alleen de gunstige lichttechnische eigenschappen, doch ook het hoge rende-

ment, nl. een hoge lichtopbrengst bij een laag energieverbruik hebben de fluorescentielamp populair gemaakt. Het rendement van een lichtbron is in het bijzonder een factor van belang, wanneer de voedingsbron een beperkt vermogen heeft, bijv. een accu-batterij, zoals deze in spoorrijtuigen veelal gebruikelijk is.

Het is daarom zeer goed te begrijpen dat verschillende spoorwegmaatschappijen reeds vroeger sommige treinen van de nieuwe fluorescentielampen hebben voorzien.

In Europa, o.a. in Engeland en Frankrijk, zijn dergelijke installaties tot stand gekomen. Zo bestond, om een voorbeeld te noemen, de verlichting van de trein, waarmee in 1948 de Engelse Koninklijke Familie gedurende Haar Afrikaanse reis werd vervoerd, uitsluitend uit fluorescentielampen.

Ook de Nederlandse Spoorwegen zullen een aantal nieuwe elektrische treinstellen met TL-lampen verlichten, zodat eveneens het Nederlandse publiek binnenkort met deze modernisering kan kennis maken.

Technische moeilijkheden

Er moet echter op worden gewezen dat de installatie van TL-fluorescentielampen in treinen tot nu toe afhankelijk was van de installatie van een zeer ingewikkelde, veel ruimte en kosten eisende voedingsapparaat, in hoofdzaak om de lage gelijkstroomspanning, waarmee de meeste rijtuigen zijn uitgerust, in een relatief hoge wisselstroomspanning te transformeren. Roterende omvormers en specia-

le voorschakelapparaten waren de oorzaak, dat een treinverlichting door middel van TL-lampen tot nu toe als een bijzondere luxe moest worden beschouwd.

Vandaar dat de lichttechnici zich intens met de oplossing van dat probleem bezig hielden. De N.V. Philips Gloeilampenfabrieken heeft een oplossing gevonden, waardoor de TL-lampen in de toekomst niet slechts ter verlichting van spoorrijtuigen maar ook op vele andere gebieden nieuwe toepassingsmogelijkheden zullen vinden.

De oplossing

Men ging uit van de veronderstelling dat alle hulpapparatuur als een noodzakelijk euvel, en alle vereenvoudiging als een welkome verbetering moet worden beschouwd. Hoe minder hulpapparatuur, hoe groter de bedrijfszekerheid! Dit geldt vooral, wanneer het gaat om een rijdende (of vliegende) installatie, waarbij ook nog het gewicht een belangrijke rol speelt.

Van deze premisse uitgaande heeft Philips een systeem ontwikkeld, waarbij de fluorescentielampen rechtstreeks vanuit een in spoorrijtuigen aanwezige batterij met een nominale spanning van 72 volt of hoger worden gevoed, terwijl een stabilisatieweerstand in buisvorm de stroom begrenst en regelt. Dit systeem maakt hoge spanningen en frequenties, alsmede de starter overbodig.

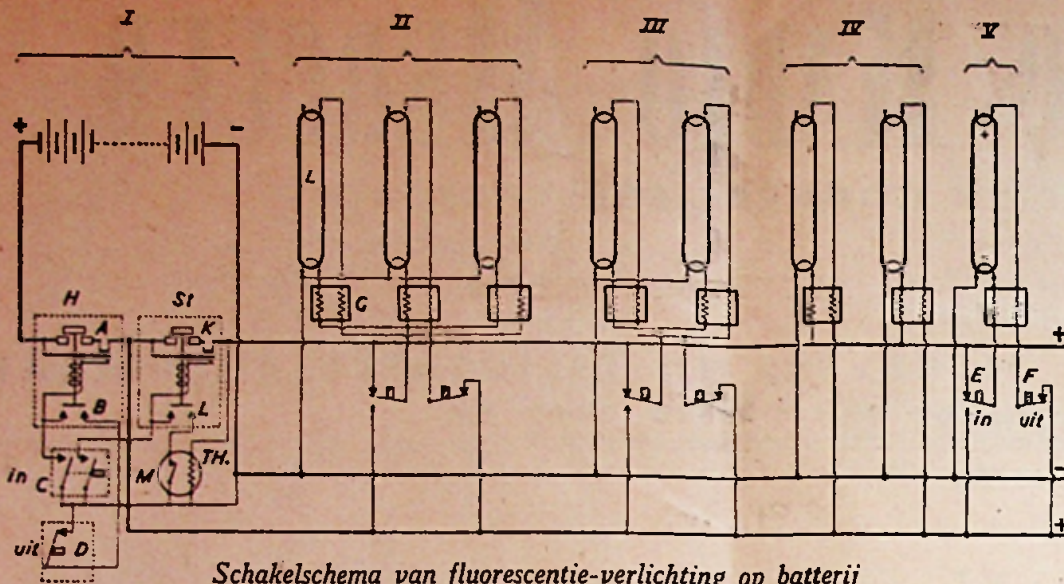
Het rendement van de fluorescentielamp bedraagt bij deze schakeling ca. 25 lumen/watt, d.i. een vooruitgang van ca. 100% ten opzichte van de veelal toegepaste 25 en 40 watt gloeilampen.

De elementen der Philips oplossing

Er zijn drie lampentypen geschikt voor bedrijf op gelijkstroom, nl. de TL C 14W, de TL C 15W voor batterijen met 'n nominale spanning van 72 V, en de TL C 20W voor batterijspanningen van 100 of 110 V. Deze drie lampen wijken in zoverre van de normale fluorescentielampen af, dat zij voorzien zijn van 'n bijzondere elektrodenconstructie. Deze maakt het mogelijk, om bij voorverwarming van één enkele elektrode en bij de minimaal optredende spanningen zonder onderbrekingsstoot de lamp te doen ontsteken.

Om de stroom in de lamp te stabiliseren en tevens om de voorverhitting van de elektrode op de volle batterijspanning mo-

Schakelschema van fluorescentie-verlichting op batterij

gelijk te maken, is een speciale dubbele stabilisatie-weerstand in buisvorm geconstrueerd. Het weerstandselement bestaat uit een metaaldraad, die in koude toestand een belangrijk lagere weerstand heeft, dan in warme toestand, zó dat deze buis niet alleen als stroombegrenzer, maar ook als stroomregelaar werkt. Bij lage batterijspanningen is de weerstand van het element automatisch lager dan bij hoge batterijspanningen waardoor de variaties in de stroomsterkte van de fluorescentielamp tot een minimum worden beperkt.

Voordelen van de fluorescentielampen als treinverlichting

De grote voordelen van een installatie in treinen met fluorescentielampen tegenover de verlichting door middel van gloeilampen, liggen op de volgende gebieden:

1. Het rendement: wij hebben reeds gezien, dat de fluorescentieverlichting, wat betreft het rendement, vergeleken bij de gloeilamp in een spoorrijtuig een verbetering van ca. 100% betekent.
2. De gevoeligheid t.o.v. spanningsvariaties: in woningen, bureaux en vooral in treincompartimenten kan men steeds weer de grote gevoeligheid van de gloeilampen voor spanningsvariaties vaststellen. In de treinen varieert de batterijspanning, vooral omdat de batterij onder het rijden wordt opgeladen en, wanneer de trein stilstaat, zeer vlug ontladen wordt. Om te voorkomen dat om deze reden zeer sterke verschillen t.o.v. van de lichtopbrengst bij de gloeilampen in het compartiment optreden, is het noodzakelijk, met behulp van regelapparaten dit verschijnsel, alsmede ook de veelvuldig voorkomende overspanningen, die voor de lampen zeer schadelijk zijn, te neutraliseren. Bij het Philips systeem bestaat noch het gevaar van overspanning, noch van variaties van de lichtopbrengst. Zoals wij boven hebben gezien worden alle stroomvariaties bij het nieuwe Philips systeem tot een minimum beperkt.

De praktische toepassing

De reiziger die verblijf houdt in een wagon die met fluorescentielampen is uitgerust zal het verschil van deze nieuwe verlichtingsmethode met de verlichting door middel van gloeilampen in de eerste

Bij het schakelschema:

- Vak I = batterij met inschakelautomaten H en St
- „ II = compartiment met 3 TL C-lampen, bediend door inschakeldrukknop E en uitschakeldrukknop F
- „ III = compartiment met 2 TL C-lampen, wit in vak II
- „ IV = compartiment met 2 TL C-lampen, drukknoppen weggelaten
- „ V = compartiment met 1 TL C-lamp en knoppen E en F
- A = hoofdschakelaar
- B = hulpcontact
- C = centrale inschakeldrukknop } alléén
- D = centrale uitschakeldrukknop } voor de
- E-F = in- en uitschakeldrukknoppen voor de } conducteur
- reizigers
- H = hoofdschakelaar
- K = hoofdschakelaar in ST
- ST = startschakelaar
- TH = thermische schakelaar

plaats door de volgende waarneming kunnen vaststellen: het verlichtingspeil in zijn compartiment is hoger en constanter, dan in de meeste andere compartimenten die door gloeilampen zijn verlicht. Verder zal hij waarnemen, dat de lichtopbrengst steeds dezelfde blijft, onverschillig of de trein rijdt, staat of op het punt staat om te vertrekken. Hij zal geen verschil waarnemen, wanneer de verlichting wordt ingeschakeld, want bij het nieuwe Philips systeem ontsteken de lampen onmiddellijk na het inschakelen evenals gloeilampen.

De reiziger kan de TL fluorescentielamp naar wens en op ieder ogenblik in- en uitschakelen door eenvoudig op een knop te drukken.

Daarentegen kan de conducteur in een dergelijk rijtuig aan het reizend publiek nog een bijzondere service verlenen. Hij kan vanuit een centraal punt alle lampen inschakelen; wie nu geen licht wenst te hebben, schakelt het licht in zijn compartiment weer uit. Wanneer echter de trein een tunnel nadert of wanneer het om welke redenen ook nodig zou zijn dat in alle compartimenten het licht weer brandt, kan de conducteur dit vanuit het centrale punt, ook voor de apart uitgeschakelde lampen, tot stand brengen.

Met het oog op al deze voordelen, welke een treinverlichting d.m.v. fluorescentielampen biedt, is te verwachten, dat deze nieuwe verlichtingsmethode voor rijtuigen overal vlug populair zal worden.

Winkeliers

mogen deviezen aannemen

Niet voor het verlenen van diensten

Om aan de behoeften van het steeds toenemende toeristenverkeer tegemoet te komen mogen voortaan Nederlandse ingezetenen, die een detailhandelszaak hebben welke is ingeschreven in het Handelsregister, en mits zij aan bepaalde voorwaarden voldoen, van toeristen buitenlandse betaalmiddelen en in buitenlandse geldsoorten luidende reischèques in ontvangst nemen doch uitsluitend als betaling van artikelen die door de niet-ingezetenen worden gekocht voor persoonlijk gebruik en die hen worden medegenomen, dan wel ter plaatse verbruikt.

Indien de betaling niet met gepast geschiedt, mag de winkelier voor zover nodig de deviezen inwisselen tegen Nederlands geld.

Deze vergunning is dus niet van toepassing op het verlenen van diensten. Hotels o.a. vallen dus niet onder de regeling, maar wel bijv. restaurants.

Tot dusver moesten de buitenlandse alvorens zij in Nederland inkopen konden doen, hun deviezen of reischèques bij een deviezenbank of wisselkantoor omwisselen tegen Nederlands geld, wat veel ongerief meebracht. Slechts in beperkte mate werden aan winkeliers, zoals verkopers van souvenirs in toeristenplaatsen, vergunning verleend om deviezen in ontvangst te nemen voor aan buitenlandse reizigers verkochte artikelen.

Televisiezender

is bijna gereed

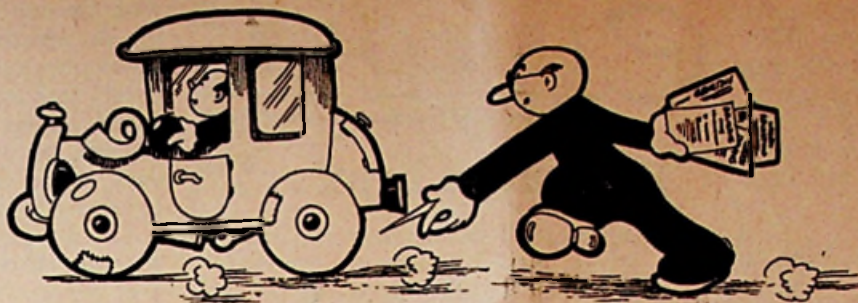
Zendmast van 200 m hoogte voor Jaarsveld is besteld

De Nederlandse televisiezender Jaarsveld is vrijwel gereed. Een tweehonderd meter hoge zendmast is besteld, doch niet afgeleverd. De fundering in de veldweke bodem voor deze mast brengt speciale technische problemen met zich mee; zij naderen een oplossing.

Waar de zendstudio zal komen is nu steeds niet beslist. Een van de redenen hiervan is, dat men een geheel trillingvrije ruimte moet hebben. Hoewel een garage aan de Kerkstraat te Hilversum eerst de geschikste plaats leek, kijkt men nog steeds naar andere ruimten uit. Ook over het aanbod om de studio in Cinetone te Duivenrecht te installeren is nog niet beslist. Van de studio uit zullen televisieuitzendingen zowel per coaxiale kabel (een kabel met meer dan één zendmogelijkheid tegelijk), als via een straalzender naar de hoofdzender te Jaarsveld kunnen worden overgebracht.

De zendmast voor deze televisiezender werd besteld bij de Duitse firma Stahlbau A. G. te Rheinhausen. Het grote prijsverschil met andere firma's is het motivering geweest, waarom de zendmast bij de Duitse firma werd besteld. Hij zal in de kortst mogelijke tijd geleverd worden.

Wat kost een auto per jaar en per kilometer?

door J. L. VAN HEDEL, belastingconsulent

Meer nog dan vóór de oorlog het geval was, blijkt de auto voor menig zakenman een onmisbaar vervoermiddel te zijn. Niettegenstaande het feit dat de fiscus het wel bijzonder op de auto-bezitter gemunt schijnt te hebben (benzine-belasting, wegenbelasting en weeldebelasting!) neemt het aantal personen-auto's in ons land regelmatig toe en vinden de auto's welke geïmporteerd kunnen worden, niettegenstaande de hoge prijzen, steeds grif een koper.

Deskundigen beweren dat zeker 95 % van het aantal personen-auto's in Nederland, voor zakelijke doeleinden worden gebruikt. En dit is ook wel aannemelijk omdat een auto, uitsluitend voor particulier genoeg, wel een zeer kostbaar speelgoed is geworden!

Of die 95 % inderdaad ten volle als onmisbaar voor de eigenaars beschouwd moeten worden, is een vraag die wij niet graag bevestigend zouden willen beantwoorden. Naast een zeer groot aantal die een auto in hun bedrijf ten volle rendabel kunnen maken, zullen er ongetwijfeld verschillende zakenmensen zijn die er een auto op na houden zonder dat dit noodzakelijk is. Het is met automobilisten nu eenmaal eigenaardig gesteld. Wanneer men gewend is steeds een wagen tot zijn beschikking te hebben, wil men zich dit gemak niet graag ontzeggen en vindt men allerlei motieven die het aanhouden van een auto rechtvaardigen. Autorijden is echter duur en wij meenden er dan ook goed aan te doen in dit artikel eens een voorbeeld te geven van een kostenberekening van een personen-auto. Nu is het samenstellen van zo'n kostenberekening geen eenvoudige taak. Er zijn auto's van allerlei soort en in allerlei prijs, de een rijdt per jaar 40 000 km terwijl een ander niet meer dan 12 000 km per jaar aflegt. De een is zuinig op zijn wagen terwijl een ander kans ziet een splinternieuwe wagen binnen een jaar tot een wrak op wielen te degraderen.

De berekening welke hier wordt opgenomen moet dan ook worden gezien als een voorbeeld waarin de lezer zelf alle nodige wijzigingen kan aanbrengen.

Wij zullen uitgaan van de veronderstelling dat 20 000 km per jaar wordt afgelegd en dat er sprake is van een Volkswagen waarvan de prijs f 4 575,— bedraagt. In

dit geval zal aangenomen kunnen worden dat de wagen gedurende vijf jaren dienst kan doen.

Op de eerste plaats is het nu van belang de afschrijving vast te stellen. In de loop van de vijf jaren zal het totale bedrag der afschrijvingen gesteld moeten worden op de koopsom verminderd met het bedrag dat men na die vijf jaar nog voor de auto zal ontvangen. Dit laatste bedrag is natuurlijk niet bekend maar wanneer wij dat gemakshalve op f 575,— aannemen, zullen wij waarschijnlijk wel ongeveer bij de werkelijkheid blijven.

Over vijf jaar moet dus een bedrag van f 4 000,— worden afgeschreven. Men kan die afschrijving dus stellen op f 800,— per jaar, maar er is ook veel voor te zeggen om de afschrijvingen in de eerste jaren hoger en in de laatste jaren lager te stellen, omdat de andere kosten welke de auto veroorzaakt geleidelijk zullen stijgen naarmate de auto ouder wordt. Op deze wijze wordt dan bereikt dat de kosten per jaar ongeveer gelijkelijk worden verdeeld.

Het bedrag van f 4 000,— zou dan als volgt verdeeld kunnen worden:

1e jaar	f 1 200,—
2e jaar	„ 1 000,—
3e jaar	„ 800,—
4e jaar	„ 600,—
5e jaar	„ 400,—
	f 4 000,—

Een andere factor waarmee rekening gehouden moet worden en die in de practijk nogal eens wordt vergeten, is het renteverlies. Voor de aanschaffing van de auto is een zeker kapitaal nodig. Wordt dit geleend dan moet men daarvoor rente vergoeden, maar wanneer men daarvoor eigen middelen aanwendt, derft men de rente van dat kapitaal.

Dit renteverlies zouden wij kunnen vaststellen op 4 % per jaar van het bedrag dat in de auto is geïnvesteerd. Na een jaar in gebruik te zijn geweest is de auto minder waard geworden en kan dus ook worden aangenomen dat het daarin belegde kapitaal geringer is geworden. Wanneer we uitgaan van de hiervóór aangenomen afschrijvingsbedragen, komen we tot de volgende berekening:

1e jaar 4 % van f 4 575,—	=	f 183,—
2e jaar 4 % van „ 3 375,—	=	„ 135,—
3e jaar 4 % van „ 2 375,—	=	„ 95,—
4e jaar 4 % van „ 1 575,—	=	„ 63,—
5e jaar 4 % van „ 975,—	=	„ 39,—
		f 515,—

Wordt de auto All-risks verzekerd dan zal daarvoor per jaar een premie van ongeveer f 200,— betaald moeten worden.

De wegenbelasting kan worden gesteld op f 64,— per jaar terwijl het verstandig zal zijn een bedrag van bijv. f 100,— per jaar als onvoorziene kosten in de berekening op te nemen. Tot nu toe zijn het steeds „vaste” kosten geweest welke wij hebben vastgesteld. Het bedrag van deze kosten per kilometer laat zich als volgt berekenen:

Afschrijving	f 4 000,—
Rente-verlies	„ 515,—
Verzekering	„ 1 000,—
Wegenbelasting	„ 320,—
Onvoorziën	„ 500,—
Totaal	f 6 335,—

Aangezien aangenomen werd dat per jaar 20 000 km wordt afgelegd, dus in 5 jaar 100 000 km, zijn vaste kosten te stellen op 6,335 ct per km. Wij hebben echter ook nog te maken met de kosten welke in meer rechtstreeks verband staan tot de afgelegde afstanden. Op de eerste plaats de kosten voor benzine. In onze berekening zullen wij uitgaan van een prijs van 35 ct per liter.

Het benzine-verbruik is, volgens de deskundigen, vast te stellen op ongeveer 1 liter op 12½ kilometer. Voor 100 000 kilometer zal dus 8 000 liter benzine nodig zijn. Tegen 35 ct per liter vormt dit een bedrag van f 2 800,—.

Aan olie zal per jaar ongeveer f 60,— uitgegeven moeten worden, terwijl aangenomen kan worden dat in de loop der vijf jaren de banden twee maal vernieuwd zullen moeten worden. Hiervoor zal een bedrag van f 480,— wel ongeveer nodig zijn.

Een belangrijke post is die voor onderhoud en reparatie. Het bedrag daarvan is niet gemakkelijk vast te stellen omdat dit van zoveel factoren afhankelijk is. In de eerste jaren zal deze post niet zo groot zijn

maar naarmate de wagen ouder wordt, zullen de onderhoudskosten stijgen. Voor onze berekening menen wij daarvoor een bedrag van totaal f 2 500,— in vijf jaar te moeten aannemen.

Wanneer wij nu deze kosten per kilometer gaan berekenen kunnen we deze opstelling maken:

Benzine	f 2 800,—
Olie	„ 300,—
Banden	„ 480,—
Onderhoud en reparatie	„ 2 500,—
	f 6 080,—

Per kilometer betekent dit 6,080 cent.

De totale kosten per kilometer kunnen dus worden gesteld op $6,335 + 6,080 = 12,415$ ct. Gaan we de kosten per jaar berekenen dan zullen we er rekening mee moeten houden dat de onderhouds- en reparatiekosten geleidelijk zullen stijgen. Wij zouden het bedrag van f 2 500,— dat daarvoor werd uitgetrokken bijv. kunnen verdelen als volgt:

1e jaar	f 300,—
2e jaar	„ 400,—
3e jaar	„ 500,—
4e jaar	„ 600,—
5e jaar	„ 700,—
	f 2 500,—

Voorts zullen we moeten aannemen dat de banden in het tweede en in het vierde jaar vernieuwd zullen moeten worden.

Wij krijgen dan de volgende opstelling. (Zie onderaan de pagina).

Hierboven kwamen wij tot een bedrag van 12,415 cent per kilometer. Het bedrag daarvan kan als volgt worden gespecificeerd:

afschrijving	4,000 ct
rente-verlies	0,515 „
verzekering	1,000 „
wegenbelasting	0,320 „
onvoorzien	0,500 „
benzine	2,800 „
olie	0,300 „
banden	0,480 „
Onderhoud en reparatie	2,500 „
	12,415 ct

Zoals in de aanvang van dit artikel reeds werd opgemerkt zal de lezer zelf in deze berekening de nodige correcties moeten aanbrengen om te komen tot een juiste kostenberekening van zijn wagen.

	1e jaar:	2e jaar:	3e jaar:	4e jaar:	5e jaar:
Afschrijving	f 1200,—	f 1000,—	f 800,—	f 600,—	f 400,—
Rente-verlies	„ 183,—	„ 135,—	„ 95,—	„ 63,—	„ 39,—
Verzekering	„ 200,—	„ 200,—	„ 200,—	„ 200,—	„ 200,—
Wegenbelasting	„ 64,—	„ 64,—	„ 64,—	„ 64,—	„ 64,—
Onvoorzien	„ 100,—	„ 100,—	„ 100,—	„ 100,—	„ 100,—
Benzine	„ 560,—	„ 560,—	„ 560,—	„ 560,—	„ 560,—
Olie	„ 60,—	„ 60,—	„ 60,—	„ 60,—	„ 60,—
Banden	„	„ 240,—	„	„ 240,—	„
Onderhoud en reparatie	„ 300,—	„ 400,—	„ 500,—	„ 600,—	„ 700,—
	f 2667,—	f 2759,—	f 2379,—	f 2487,—	f 2123,—

CISTOFA

Mededelingen voor aangeslotenen van Cistofa

Een lange brief . . .

. . . ontvingen wij dezer dagen van 'n lezer van Electro Radio Mercur, tevens aangeslotene van Cistofa. Twee kanten vol ontboezemingen, getuigend van medeleven met het streven van Cistofa, steun in alle mogelijke vormen toezeggend en gezonde opbouwende critiek. Kijk, daar hebben we wat aan; heel veel zelfs.

Schrijver begint met te vertellen, dat hij volledig onderschrijft hetgeen wij in het vorig nummer van Electro Radio Mercur hebben geschreven, nl. dat Cistofa vooruit gaat en daadwerkelijk voor de aangeslotenen van Cistofa opkomt. Inderdaad, want er is geen enkele klacht, groot of klein, die bij ons binnenkomt, die niet serieus wordt onderzocht. Volkomen logisch, want we zouden ernstig in onze plicht tekort schieten wanneer we zulks niet zouden doen. Cistofa is uw organisatie en wij als uitvoerders zijn volkomen bekend met hetgeen u wilt, nl. een gezonde vakhandel in een artikel met evenredige prijzen en winstmogelijkheden, waarbij vanzelfsprekend 'n zekere differentiatie is toegepast in verband met het feit, van grote verscheidenheid in zaken, waardoor we krijgen, dat de één meer geïnteresseerd is in het artikel en meer werk zal maken van de verkoop, dan de ander. Een dienovereenkomstige beloning is dus in de marges verwerkt.

Vervolgens brengt schrijver enkele gevallen naar voren, waar volgens hem radicaal het mes in gezet moet worden, door hem betiteld met „rotte plekken”.

Niet alleen schrijver, doch wij menen óók alle aangeslotenen, zullen ervan overtuigd zijn, zoals wij reeds meermalen hebben geschreven, dat de situatie zoals deze thans is, door ons niet als ideaal gezien wordt. Integendeel, er is nog veel te doen en dientengevolge wordt er zowel in het hoofdbestuur als in de uitvoerende commissie regelmatig gewerkt aan verbeteringen. Hoe graag we dit allen ook zouden willen, geheel volmaakt krijgen we het nooit, doch we zullen alle zeilen bijzetten, teneinde een zo hoog mogelijke graad van volmaaktheid te bereiken. We dienen echter allen zonder uitzondering begrip te tonen voor de moeilijkheden, die zich voordoen bij het tot stand brengen van een dergelijke regeling,

waar zovelen bij betrokken zijn. Niet alleen bij de oprichting, doch eveneens bij de aanloop en gedurende 't normaal functioneren. Ook wij zouden verschillende dingen gaarne anders zien, doch het is soms noodzakelijk, gedwongen door omstandigheden, even mede te buigen, om daarna zoveel te krachtiger op te staan.

Laten we ook bedenken, dat wat de één absoluut ontoelaatbaar acht, een ander juist zeer gewenst voorkomt en het hoofdbestuur van Cistofa zal als wijs college een gulden middenweg moeten vinden, waarbij zoveel mogelijk aan de wensen van beiden wordt tegemoetgekomen. In een groot gezin als dat van de Cistofa met circa 7000 aangeslotenen, zal zulks meerdere malen noodzakelijk blijken.

U geachte Schrijver zeggen we dank voor uw ontboezeming en geven u de verzekering, dat wij er lering uit zullen trekken en wij richten tevens het verzoek tot alle aangeslotenen van Cistofa nooit te schromen, doch prompt mede te delen wat uw hart bezwaart en waar mogelijk zullen wij er direct rekening mede houden.

Cistofa voelt zich jong en krachtig en heeft over belangstelling en medewerking in alle lagen zeker niet te klagen. Deze jonge en krachtige figuur zal echter tot volledige rijpheid moeten komen, hetgeen wanneer we op de ingeslagen weg voortgaan, ongetwijfeld zal gelukken.

Een hechte, nauwe samenwerking tussen bonafide fabrikanten, grossiers en detailhandelaren is een machtige pijler, die een grote last kan torsen. Deze pijler kan slechts worden aangetast door één of meerderen die geen geordende vakhandel wensen en alleen gebaat denken te zijn met het vissen in troebel water. Daartegenover zal echter de kracht van Cistofa gezet worden. Hetgeen thans is opgezet en door duizenden gewaardeerd, zal niet door een enkeling in gevaar worden gebracht. Zo iemand zal een kracht tegenover zich vinden, die een overmacht voor hem betekent, waar hij niet tegenop kan roeien.

EINDE CISTOFA-NIEUWS

©

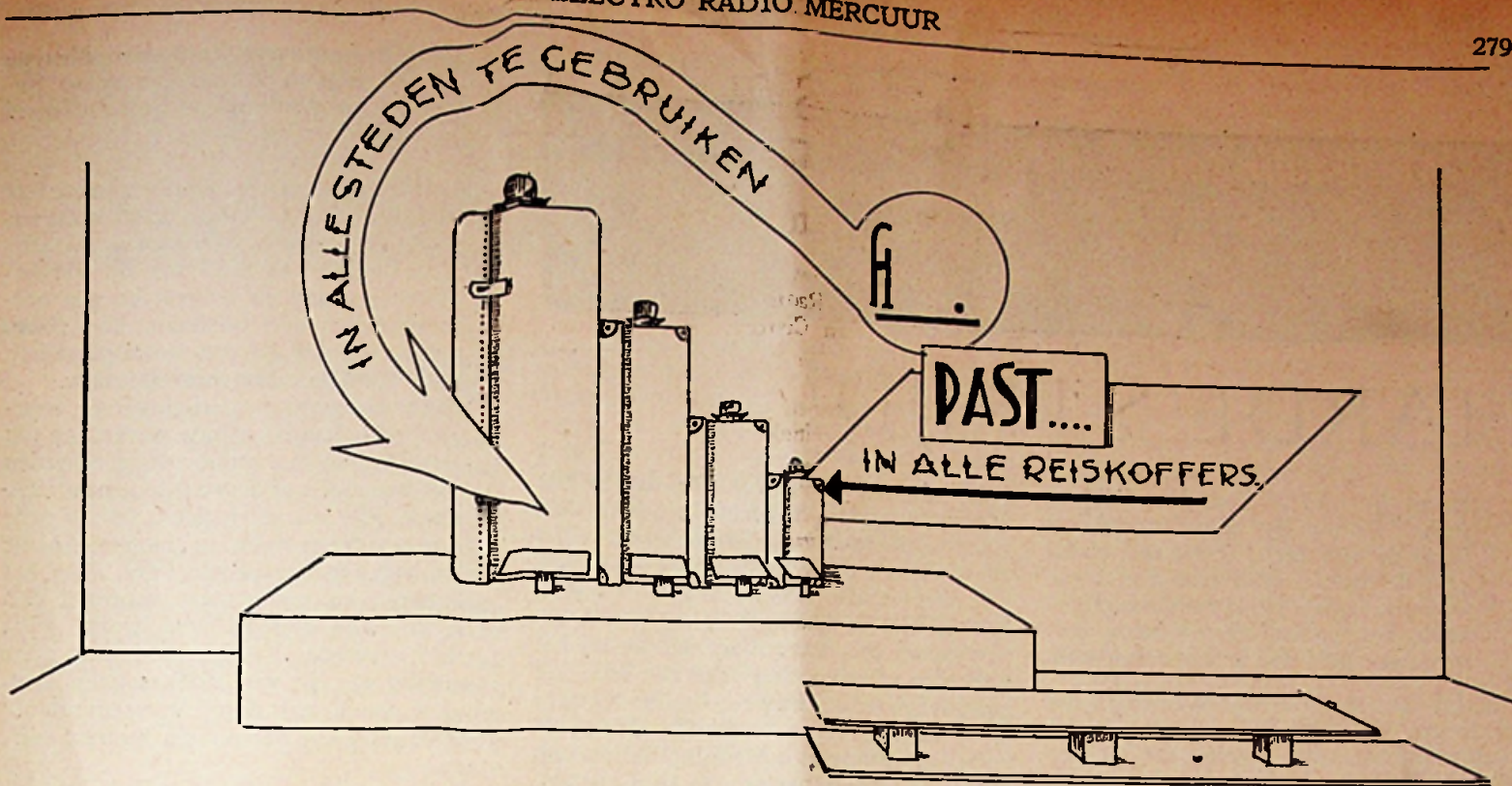
De Koninklijke Fabriek Inventum te Bilthoven heeft een nieuwe weg ingeslagen om het contact met afnemers te verstevigen. Gedateerd Juli 1950 verscheen het eerste nummer van een Inventum-Journaal, een blad dat op gezette tijden zal worden rondgezonden om de lezers op de hoogte te houden van het Inventum-nieuws, zowel technisch als commercieel. Ook zal gewezen worden op de reclamemiddelen welke Inventum de afnemers beschikbaar stelt alsmede zal advies gegeven worden betreffende onderhoud en montage.

Een programma dat een aardig blad belooft; het eerste nummer ziet er zeer goed uit.

©

De N.V. Ramie Union te Enschede zendt ons een nieuwe prijscourant voor Conex-simplex en Micro-lasdooppen. Speciale aandacht wordt gevraagd voor de Simplex draadstripper die zowel snoer als draad van isolatie kan bevrijden.

Hoe

MEN TREKVOGELS TREKT

Wéét wat U verkoopt!

In de tijd, dat velen van vacaties gaan genieten, verdient het aanbeveling, dat men hieraan eens wat meer aandacht gaat besteden. Dikwijls liggen in de etalages artikelen, welke bij uitstek geschikt zijn om in een koffer te pakken en mede op reis te nemen, doch velen zien die niet. Het is echter dringend nodig, dat die artikelen eens onder de loupe genomen worden, en niet alleen en op de eerste plaats de artikelen, ook de mogelijkheden om deze te verkopen.

Er zijn heel aardige artikelen in de handel waarvan menigeen het bestaan niet kent. Dit is alleen te wijten aan de leveranciers, die er niet de juiste reclame voor maken, en aan de wederverkopers, die dergelijke artikelen in de winkel neerzetten en dan maar rustig afwachten, totdat er een koper voor komt opdagen. Zo kan het tegenwoordig niet meer. Voor elk artikel moet men de mensen in huis halen. Hiervoor zijn zeer vele methoden. Deze zijn: goed adverteren, goede verkoopbrieven de wereld inzenden en niet alleen aan de vaste klanten, doch ook aan niet-klanten, het pousseren in de winkel en etalages; het demonstreren op een manier, die iedereen kan bewonderen, desnoods in de etalages of in de winkel en dan met openstaande winkeldeuren, enz. enz.

Het publiek koopt wel, doch alvorens het zover is, moet de winkelier beginnen met het verkopen, en hierin ligt meer opgesloten dan menige middenstander kan vermoeden. Voordat men tot verkopen overgaat, moet men volkomen van de voor-

delen van het artikel op de hoogte zijn. Men moet het stroomverbruik van het ene en de levensduur en capaciteiten van het andere weten. Men kan niet tijdens een gesprek met de klant, even weglopen en een boekje halen om na te kijken, wat er nu wel allemaal over dit of dat artikel te vertellen is. Ik hoor velen al zeggen: Dacht die Zwartespeld, dat wij alles van alle artikelen kunnen weten? Ja mijne heren, dat moet u. Verkoopt geen artikel, waarvan u niet veel of geheel niets weet. Een kleine fout in de voorlichting en uw klant is kwaad, komt niet meer terug, en het akeligste is, dat hij of zij het verder gaat vertellen. Als er bij u een vertegenwoordiger komt, die niet voldoende van zijn artikelen weet, maakt hij op u een ongunstige indruk. Dacht u, dat een klant niet precies zo reageert?

Alleen als u volkomen op de hoogte van het artikel is, kunt u het met veel tam tam in een etalage zetten. Pas dan kunt u de stoot van vragen opvangen; pas dan kunt u iedereen, die adspirant-koper is, tot koper maken en niet eerder. Ik neem aan, dat u ook dan pas voldoende animo hebt om veel van uw artikelen met een extra-blikvanger naar voren te brengen. U zult met verlangen uitzien naar een klant, die er iets meer van weten wil!

Als u zover is, gaan we aparte etalages inrichten en dan voor deze maand een etalage, welke geheel opgezet is voor artikelen, welke men in een koffertje overall mee naar toe kan nemen. Strijkijzertjes, scheerapparaten, broekenpersen enz. Maakt

van karton enkele koffers, doch beperkt de werkzaamheden tot de zijkanten van deze koffers. Schildert deze in diverse kleuren bruin. Maakt er kleine plankjes aan, welke op klosjes steunen, en plaatst daarop een strijkijzer of scheerapparaat. Dit decor zet u op een groot podium, dat boven alle andere te etaleren artikelen uitsteekt, en trekt de aandacht van de voorbijgangers door middel van een grote kartonnen boog met tekst. Brengt rechts van dit geheel een grote kaart aan met de andere tekst, en daarboven een ronde schijf met een duidelijke prijs. Ik heb met opzet de plankjes, waarop de reeds genoemde artikelen gezet kunnen worden, onderaan bij de uiterste hoekjes van de koffers geprojecteerd om hiermede aan te tonen, dat er maar een heel kleine ruimte voor nodig is. Typt op een velletje schrijfpapier de voordelen en de gemakken van genoemd artikel en hangt dit tegen het etalageraam. Voor de andere te etaleren artikelen trekt u hiermede tevens de aandacht. Etaleert hier alleen die apparaten, welke in deze groep thuishoren, en plaatst alle andere stukken geheel apart.

D. E. Zwartespeld.

Wetsontwerp over

Radiobestel klaar

In de Eerste Kamer heeft de staatssecretaris Mr. Cals op 28 Juni jl. medegedeeld, dat een wetsontwerp inzake het radiobestel op het departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen gereed is gekomen. Het wordt thans verzonden naar de Radoraad om advies.

De Electro Apparatenfabriek Jesse te Leiden vraagt in een fraai foldertje aandacht voor haar gelijkrichters 'en meetapparaten. Voor vakmensen aantrekkelijke lectuur.

Mededelingen VAN DE VAKGROEP

SECRETARIAAT:

HEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027**DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE
VERBRUIKSTOESTELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELN****HARDE STRIJD!**

Leven is strijd en zonder strijd geen kroon. Hoewel het woord strijd iets hards in zich heeft, is het toch als het zout der aarde, want stelt u zich een leven voor zonder strijd, zonder moeilijkheden, het zou saai zijn en iedere aantrekkingskracht zou er verre van zijn.

Strijd kennen we in vele vormen en het zou te ver voeren hiervan een recapitulatie te geven. Buitendien menen we en zijn wij ervan overtuigd, dat velen de mening met ons zullen delen, dat de ons meest bekende strijd, de strijd om het bestaan, juist gezegd om het dagelijks brood, dikwijls de belangrijkste zal blijken te zijn.

Zonder iets anders in zijn belangrijkheid te willen aantasten, menen we het zo te moeten zeggen, dat dit het meest tot ons spreekt, omdat we er zo „middenin” zitten. Deze dagelijks wederkerende zorgen, zowel in onze zaken, als in gezin of familie, die ons enerzijds diep in de put trachten te drukken, anderzijds ons voldoening geven, indien wij deze moeilijkheden hebben overwonnen en waardoor wij kracht putten om komende moeilijkheden met des te meer optimisme het hoofd te bieden. Het sterkt ons in ons zelfvertrouwen en vergroot onze weerstand, omdat vele malen onbekende en onvermoeide krachten in ons wakker gemaakt worden.

Wij weten, dat wij allen moeilijkheden hebben en eveneens weten we allen, dat moeilijkheden er zijn om overwonnen te worden. Met vaste wil en taai doorzettingsvermogen moeten wij alle obstakels dan ook tegemoet treden en aanvatten, doch vooral nimmer opzij gaan. Dan zal vele malen blijken, dat de moeilijkheden niet zo groot zijn, als ze in eerste instantie leken. Moeilijkheden en moeilijkheden zijn er echter twee. Ook hierin zit een grote schakering, grote en kleine, permanente en voorbijgaande. Allen zonder uitzondering kennen we deze soorten en kunnen uit eigen ervaring spreken. Deze ervaring heeft ons rijk gemaakt, want we hebben eruit geleerd en dit kan, mits juist in toepassing gebracht, van onschatbare waarde zijn voor de toekomst, een machtig wapen in de harde strijd om het bestaan.

Liquiditeitsmoeilijkheden

De laatste wereldoorlog heeft vele veranderingen op haar geweten, mede op financieel gebied. Dit heeft niet alleen grote moeilijkheden met zich gebracht, doch velen zitten nog midden in de misère en moeten alle zeilen bijzetten om er in de naaste toekomst overheen te komen. Makkelijk is dit zeer zeker niet, doch eveneens

is het niet onoverkomelijk. Wij doelen hier speciaal op de liquiditeitsmoeilijkheden, waar velen mede te kampen hebben. Het gebrek aan vlottende middelen doet zich niet alleen thans voor, doch vele bedrijven hebben hier de laatste jaren mede te kampen gehad. Het was nl. zo, dat we bij het uitbreken van de oorlog naast een bepaalde goederenvoorraad eveneens beschikten over kasmiddelen en/of 'n banksaldo. Hoe deze voorraad geruimd is, aanvulling heeft plaats gehad en onder welke onstandigheden, onder de druk van bepaalde regeringsmaatregelen, is u voldoende bekend.

Op een gegeven moment beschikten velen over een belangrijk bedrag aan vlottende middelen, die door de beperkte bestedingsmogelijkheden in vele gevallen nogal makkelijk werden uitgegeven. Naar gelang we de weg naar meer normale verhoudingen opgingen, werd de situatie anders, want alras bleek, dat men met dezelfde middelen van vóór de oorlog, aanzienlijk minder kon kopen. Van het aanleggen van een sortering als die van vóór 1940 kon geen sprake zijn.

Hiernaast is in vele bedrijven een belangrijke factor: de geleden oorlogsschade, waarover zij die hier gelukkigerwijs voor gespaard zijn gebleven, wel het een en ander hebben gelezen en gehoord. Nemen we daarnaast nog het feit, dat ons volk in zijn geheel in ernstige mate is verarmd, dan kunt U zich wel een voorstelling maken, dat de moeilijkheden met de vlottende middelen niet gering en voor velen zelfs een levensbelang zijn.

Credietverlening

Een en ander heeft ook de aandacht getrokken van de regering, die een credietregeling heeft ontworpen, die aan deze liquiditeitsmoeilijkheden kan tegemoetkomen. Als voorwaarde is wel gesteld, dat het overigens volwaardige middenstandsbedrijven moet betreffen en dat voor deze regeling dus geen bedrijven in aanmerking komen, die uit economisch oogpunt bezien geen bestaansrecht hebben. Eveneens geldt dit voor bedrijven, die niet deskundig geleid worden; ook zij komen voor deze credieten niet in aanmerking.

Buiten deze regeling vallen:

- Veehouders, land- en tuinbouwers;
- Zij, die een zaak exploiteren, doch daarnaast zelf of door middel van hun echtgenoot(e) nog een enigszins betekende bron van inkomsten hebben;
- Bedrijven, die na 1 Januari 1945 zijn opgericht.

Dit laatste als regel, want men neemt

aan, dat bedrijven die nadien zijn opgericht konden weten, dat onder bijzondere omstandigheden gewerkt moest worden.

Deze bijzondere credieten zijn echter niet bedoeld als aanvulling of ter compensatie van oorlogsschadevergoedingen. Uitsluitend schade ten laste van de Verlies- en Winstrekening en tengevolge van oorlogsomstandigheden ontstaan, kan reden zijn voor verlening van een dergelijk crediet, ingeval van liquiditeitsmoeilijkheden.

Financiering van prijsstijgingen op voorraden, onder handen zijnde werken en het fabricageproces kan ten hoogste geschieden tot het verschil van de waarde tussen 1939 en thans. Het is u nl. bekend, dat de prijs van de goederen thans in doorsnee enkele malen hoger is dan die van 1939. Voor het aanleggen van een grotere voorraad dan men in 1939 gewoon was, wordt geen crediet verstrekt. Verder moet een afzet evenredig aan die van 1939 mogelijk zijn, want u weet, dat door de verminderde koopkracht grote verschillen kunnen ontstaan.

Indien een beduidende prijsdaling optreedt, kan voor het verschil, ontstaan door de aanwezige voorraad, een beroep op dit crediet worden gedaan.

Vervanging van bedrijfsinrichtingen wordt uitsluitend en ten hoogste gefinancierd tot het verschil tussen de huidige en de vóóroorlogse aanschaffingsprijs. Inperking van de crediettermijn en het verplicht zijn langer crediet te verlenen aan debiteuren, kan mede een aanleiding zijn, voor deze credieten in aanmerking te komen.

Een uitzondering is vervolgens de financiering, die onder het reeds bestaande werktuigencrediet valt.

Wat eveneens zeer remmend op de liquiditeit kan werken is de belasting, niet alleen de normale, doch ook de vermogensaanwasbelasting en de heffingen ineens. Ook hiervoor kan eventueel een crediet worden verleend, niet alleen voor de bedragen die nog betaald moeten worden, doch eveneens voor bedragen, die reeds betaald zijn en de oorzaak van de moeilijkheden vormen.

De hier bedoelde credieten worden verleend tot een bedrag van ten hoogste f 30 000,— en in slechts zeer bijzondere gevallen zal hier boven uit worden gegaan, doch dan onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat een positieve tegenwaarde voor het bedrag boven deze 30 mille aanwezig moet zijn. Credieten boven de f 2 000,— kunnen worden aangevraagd bij een kantoor van de Nederlandse Middenstands Bank N.V., terwijl men zich voor credieten beneden de f 2 000,— dient te wenden tot het regionale borgstellingsfonds.

Vanzelfsprekend kunt u alle verdere inlichtingen, die voor Uw bedrijf nodig zijn krijgen bij de kantoren van de Nederlandse Middenstands Bank N.V.

Laten we slechts hopen, dat door deze maatregel aan de moeilijkheden van diverse bedrijven in gunstige zin wordt tegemoetgekomen, opdat de strijd om het bestaan, die toch reeds zo zwaar is, althans eniger mate verlicht wordt.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

Mededelingen VAN DE

VAKGROEP

ELECTROTECHNISCH

AMBACHT

SECRETARIAAT:
MAURITSKADE 45, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 110585

Het

„dienende” ambacht

In de Ambachtsector pleegt men de onderscheiding te maken tussen het „scheppende” en het „dienende” ambacht. Onder het scheppende ambacht begrijpt men die ambachtelijke bedrijfstakken, die bepaalde, op zich zelfstaande producten voortbrengen terwijl het dienende ambacht diensten verricht ten behoeve van andere bedrijfstakken, zonder daarbij een zelfstandig product te leveren. Om 'n enkel voorbeeld te noemen: een pottenbakker valt onder het scheppende ambacht daar hij een op zich zelf staand product aflevert. Een electrotechnisch installateur, die een elektrische installatie in een fabriek aanlegt en/of onderhoudt wordt gerekend te behoren tot het dienende ambacht, aangezien hij deze fabriek in staat stelt haar producten te vervaardigen, zonder dat hijzelf een op zichzelf staand product aflevert.

In ambachtskringen heeft men wel eens de neiging gehad het belang van het dienende ambacht te onderschatten en de aandacht te veel te concentreren op het scheppende ambacht. Op zichzelf is deze neiging verklaarbaar, vooral in een tijd als de naoorlogse, waarin van alle kanten om „productie” werd geroepen. Het resultaat van het scheppende ambacht valt meer op; dit ambacht leidt tot directe resultaten, terwijl het dienende ambacht slechts indirecte resultaten afwerpt. Wanneer men echter deze verhoudingen goed beziet, dan ontdekt men, dat het dienende ambacht een onmisbare schakel in het gehele bedrijfsleven vormt. Immers praktisch geen enkele industrie zou kunnen werken zonder de medewerking van dit ambacht. Bepalen wij ons tot het metaalambacht dan kunnen wij vaststellen, dat electrotechnische installateurs, loodgieters, verwarmingsinstallateurs, smeden enz. voor de industrie en ook voor de voor ons land zo belangrijke scheepvaart, onmisbare schakels vormen. Wij hebben wel eens de indruk, dat de waardering voor deze bedrijfstakken niet evenredig is aan hun onmisbaarheid.

Het doet daarom goed, dat op de Rotterdamse tentoonstelling „Rotterdam Ahoy” de positie van het Electrotechnische Ambacht, speciaal in de scheepsbouw, op voor treffelijke wijze naar voren is gebracht. Het installatiewezen vormt een belangrijk onderdeel van de scheepsbouw. Zij, die hiervan nog niet ten volle overtuigd zijn kunnen wij slechts de raad geven een bezoek aan deze tentoonstelling te brengen.

In het Ambacht neemt het installatiebedrijf overigens een merkwaardige plaats in. Beziet men dit vak bedrijfstak dan ontdekt men dat de onderlinge schakeringen velerlei zijn en dat vooral ook in de omvang van deze bedrijven een grote diffe-

rentiatie bestaat. Dit bedrijf loopt immers van de zelfwerkende patroon met een hulp tot bedrijven, die met honderden monteurs werken. Dat ook de belangen van al deze vogels van diverse pluimage niet steeds parallel lopen is begrijpelijk. De grootste bedrijven blijken in de praktijk veel overeenkomst te tonen met bedrijven in de groot-metaalindustrie. Dit blijkt al duidelijk uit de ontwikkeling, die men op het sociale terrein kan constateren: ten aanzien van de loon- en arbeidsvoorwaarden zijn deze bedrijven praktisch op de groot-metaal aangewezen.

Doch ook de taak van de grootste bedrijven op dit gebied is een „dienende taak” Vooral zij fungeren als noodzakelijke elementen voor de industrie. Dit neemt echter niet weg, dat in wezen geen verschil bestaat in de maatschappelijke functie tussen de grote en kleine bedrijven. De laatsten verrichten eveneens hun dienende functie, zij het vaak in meer indirecte vorm.

Deze functionele overeenkomst tussen de installatiebedrijven, ongeacht hun omvang, maakt het noodzakelijk, dat zij organisatorisch in één verband samengebracht worden. Men dient daarbij echter rekening te houden met het feit, dat zij op andere punten onderling sterk kunnen verschillen. De Vakgroeporganisatie maakte het moeilijk met deze verschillen voldoende rekening te houden. In vrijwillig verband zien wij nu, dat de grote bedrijven zich hebben verenigd in het Electro-Technische Verbond en de middelgrote en kleine bedrijven in de landelijke installateursverbonden. Zij staan echter niet los van elkaar: in federatief verband werkt men samen. Dit is o.i. een juiste organisatievorm, die het karakter van het bedrijf op de juiste wijze weergeeft.

v. G.

Extra uitkering Vacantietoelag

Bij beschikking van het College van Rijksbemiddelaars van 29 April 1950 is toestemming verleend om, wanneer in het onderlinge overleg tussen werkgevers of werkgeversorganisaties enerzijds en werknemersorganisaties anderzijds in de verschillende bedrijfstakken hierover overeenstemming is bereikt, in de loop van het jaar 1950 een extra-uitkering of -uitkeringen toe te kennen tot een gezamenlijk bedrag van ten hoogste 2% van het jaarloon van de betrokken werknemers, ineens of bij gedeelten uit te keren bij één of meer gelegenheden zoals: Pasen, Kerstmis, de vakantie, het einde van het boekjaar enz.

Evenals verleden jaar werd voor de Federatie van Werkgevers-Organisaties in

NOGMAALS:

DE GEDEMobilISEERDEN

Recht op herplaatsing
bij vroegere werkgever

Nog niet lang geleden hebben wij in dit blad enkele artikelen geschreven over de beëindiging van de dienstbetrekking.

In het raam van deze artikelen hebben wij melding gemaakt van het recht op herplaatsing bij hun vroegere werkgever, dat het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen toekent aan gedemobiliseerden.

Hier en daar schijnt over deze kwestie nog steeds enig misverstand te bestaan of men is in het geheel niet op de hoogte. Dit laatste kan gedeeltelijk zijn oorzaak vinden in het feit dat via radio en dagbladen steeds een beroep op de welwillende medewerking van de werkgevers is gedaan om de gedemobiliseerden te herplaatsen.

Naar onze overtuiging was deze propaganda wel enigszins geïrriteerd omdat het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 aan de gedemobiliseerden een bepaald recht op herplaatsing toekent. Wij behoeven hierover thans niet te gaan theoretiseren. Wel willen we naar aanleiding van verschillende gerezen kwesties deze zaak nogmaals duidelijk stellen.

Het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhouding bepaalt in art. 5, dat de werkgever *verplicht* is om de werknemer, die na de bevrijding in werkelijke dienst is opgeroepen of wiens arbeidsverhouding door dienstneming als oorlog-vrijwilliger is geëindigd, uiterlijk de tweede dag nadien, waarop hij zich aanmeldt, in zijn vroegere dienstbetrekking te herplaatsen.

Dit besluit legt dus een bepaalde verplichting op aan de werkgever, terwijl hieruit voor de gedemobiliseerde werknemer een zeker recht voortvloeit. Een dergelijke wetgeving moeten wij in het algemeen toejuichen. Deze jonge mensen mogen niet door het vervullen van vaderlandse plichten het slachtoffer van werkloosheid worden. Hieraan ligt ten grondslag de gedachte, dat deze jonge mensen bij het vervullen van vaderlandse plichten niet in de on-

de Kleine Metaalnijverheid het volgende schrijven aan de Vakraad verzonden:

„Wij delen U mede, dat de Federatie haar vertegenwoordigers in Uw Vakraad geadviseerd heeft zich niet te verzetten tegen de totstandkoming van een besluit, waarin de Vakraad uitspreekt, dat het sociaal wenselijk is, dat de ondernemers op 't gebied van de Kleine Metaalnijverheid dit jaar ter gelegenheid van de vakantie aan hun personeel een vacantietoelag uitkeren van 2% van het jaarloon.”

Uit het bovenstaande blijkt, dat de mening t.a.v. dit punt ten opzichte van het vorig jaar, geen wijziging heeft ondergaan.

Therma.

KOELINSTALLATIES
en
HUISHOUDKOELKASTEN

110 en 160 liter
Uit voorraad leverbaar

N.V. B.M. ELECTROSTOOM
Postbus 301 - Telefoon 82720
ROTTERDAM

NEGEN VAN DE TIEN LADDERS ZIJN

Veilig!

N.V. Hout-
Industrie

V.H.
Jean Wienese

OPGERICHT IN 1903

Vraagt onze 44 pagina's tellende catalogus

Sterk!

BEMUURDE-
WEERD o.z. 18
TEL. KANTOOR
15534 - 21090
OOK NA 5 UUR
FABRIEK 14850

Isolatiematerialen

voor de *Electrotechniek*:

UIT
VOORRAAD
LEVERBAAR

MICA,
MICANIET,
PERTINAX,
HARDLINNEN

B. E. M. Wientjes

Technische
Agenturen
en Groothandel

Joh. Verhulststraat 192, Amsterdam-Z., Tel. 94171

- Hefboomsch. 3-4 plg. 60-100-200 A. (typ. 15)
- Buiszek. kasten 60-100-200 Amp. (typ. 25)
- Kabelinvoeren en huisaansluitkastjes
- Zekeringkasten 3 tot 30 coups } div. types
- Railkasten en omkeerschakelaars }
- Kastenbatterijen
- Grondkabelmoffen

Minkes

Hoefkade 667-671, DEN HAAG, Tel. 391563

Installateurs!

Laat ons Uw neon-installaties verzorgen!
Wij zijn daarvoor speciaal ingericht, maken,
ontwerpen, begroten, verkopen en mon-
teren door het gehele land.

Techn. Bur. voor NEON-VERLICHTING

P. J. BUIS, 's-GRAVENHAGE,
KONINGSPLEIN 11, TEL. 392400-390418

Versterkers **BRENETTE** (Import)

60 Watt, 25 Watt, 15 Watt, 6 Watt
Universele aanpassing

MICHIGAN (Import)

Microfoons, Microfoonstandaards,
Tafelmicrofoons, Microfoonpluggen,
Microfoonkapsels, Pick ups (Kristal)
Pick up elementen (metaal en bakeliet)
(passend in Philips pick ups)

Technische Groothandel

W. DE VRIES

Landstraat 8, Tel. 548 (K 5437), Aalten

Fabriek van
Speciale Verlich-
tingsapparaten
AMSTERDAM C.
Keizersgr. 692,
Tel.: K2900-32887

Toneel-, Openluchttheater-, Wagenspel-,
Expositie-, Foto-atelier-, Etalage-, Ter-
rein- en Gevelverlichting.

Weerstanden en kleurfilter materiaal.

VERKOOP. VRAAGT CATALOGUS! VERHUUR
NAJAARSBEURS: Croeselaan Hal B. Stand 42

JAC. van der VEEN

Calandplein 3, Den Haag
Tel. 180826 *

VERHUUR van alle
electrische materialen

ILLUMINATIE **TONEEL**
LICHTFONTEINEN

Wij leveren U alles
op het gebied van
VERLICHTING

zoals: Wandlichten,
Tafellampjes, Bedlees-
lampen enz.
Keuze uit minstens
12 modellen Lees-
lampen. Verder Rook-
tafels, Handwerkbak-
jes, Theebladen enz.

Vraagt prijzen en
monsters.

Het adres voor grossiers en kleinhandel.
DRACHTEN (Friesland). Telefoon 2296

N.V. HANDEL-MIJ.

»ELECTRO-METAAL«

A. G. VAN RIJN - DEN HAAG
Piet Heinstraat 102 - Telefoon 336144 - 321011

- Verdeelkasten, schakelkasten enz.
- Kastenbatterijen.
- Vertegenw. E.M.F. Electro-motoren.
- Import Draad en Kabel.
- Vertegenw. van Wijk & Visser.
- Automatisch Schakelmateriaal.
- Electrisch Huishoudelijke App.
- Alles op het gebied der
Electro-Technische Installatie-Materialen.

VRAAGT OFFERTE! KORTE LEVERTIJDEN!

GISO-LAMPEN

Een goede combinatie:

„TRANSFORMA“-
TRANSFORMATOREN en
„WESTINGHOUSE“-
SELENIUM-ELEMENTEN

DUS: „TRANSFORMA“-gelijkrichters,
voor alle doeleinden, bijv.: als
stroombron voor galvanische baden.
AMSTERDAM-Z., Karperweg 37-41
Telefoon 96610-96511

k.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen.
Registrerende en aanwijzende Volt-
Ampère-Watt-Cos ϕ - en freq. meters.
Draaiveld-richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremeters
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

„VONKA“ AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfontein-
en, schijnwerpers, motoren, enz.

voor

ILLUMINATIE - TONEEL
VERLICHTING - KRACHT

Optrekbare-

en verrolbare steigers
efficiënt, voordelig, veilig.

Alleen bij

C. de Krüger

Buyskade 46, - AMSTERDAM-W. - Tel. 84010

zekerheid mogen verkeren t.a.v. hun werkring, waarin zij straks terug moeten keren. Met de morele steun voortvloeiende uit de wetenschap dat zij na het vervullen van hun dienstplicht weer bij hun vroegere werkgever terecht kunnen, gaan zij in militaire dienst.

Deze maatregel heeft echter ook zijn keerzijde. Een groot aantal werkgevers is, soms door eigen schuld, niet op de hoogte van deze bepaling van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen. Zeker in het verleden, werd voor de jonge man die in militaire dienst ging een andere hulpmonteur in dienst genomen. De situatie vergeleken bij enkele jaren geleden is intussen behoorlijk veranderd. Vooral de kleinere bedrijven ondervinden nu de moeilijkheden omdat de werkgever bij het in dienst nemen van een nieuwe kracht niet overeengekomen is dat deze een plaatsvervanger zou zijn voor een gedemobiliseerde. Men heeft er destijds niet bij nagedacht. Een andere, misschien betere kracht is gevonden, terwijl de gedemobiliseerde enkele jaren uit het bedrijf is geweest.

Administratieve krachten aangenomen in de plaats van de gemobiliseerde heeft men intussen ingewerkt in een beter opgezette boekhouding, terwijl vroeger bij een heel eenvoudige administratie wel kon worden volstaan met een jonge man met enige kennis op dit terrein.

Wij kennen deze bezwaren. Er is echter niets aan te doen. De Directeuren van de Gewestelijke Arbeidsbureaux moeten het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen hanteren en toepassen en het is reeds overduidelijk gebleken wat dit Besluit op dit punt inhoudt.

Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen bij een achteruitgang van de financiële positie van een kleine onderneming, waarin de ondernemer en één monteur werken is men wel eens geneigd van de algemene regel af te wijken, indien herplaatsing tot onverantwoorde gevolgen zou leiden. De werkgever handele echter nimmer zonder toestemming van het Gewestelijk Arbeidsbureau, tenzij door wederzijds goedvinden een oplossing wordt gevonden.

Indien de werkgever in de plaats van een gemobiliseerde een plaatsvervanger heeft genomen, dan mag hij deze zonder toestemming van het Gewestelijk Arbeidsbureau ontslaan bij terugkeer van de gedemobiliseerde. Maar hij moet ook werkelijk een plaatsvervanger zijn, hetgeen kan blijken uit een schriftelijke of mondelinge afspraak.

Wat het loon van de gedemobiliseerde betreft - ook hierop hebben wij vroeger reeds gewezen - moeten wij nogmaals uitdrukkelijk mededelen, dat de werkgever in het electrotechnische installateursbedrijf verplicht is om het uurloon te betalen, dat de gedemobiliseerde verdiende vóór hij in militaire dienst ging. Zonder toestemming van de Vakraad voor de Kleine Metaalnijverheid mag hij geen hoger uurloon betalen. Overigens verwijzen wij naar Electro Radio Mercur van 28 Januari 1950 nr. 111 blz. 33 waarin de regeling voor beloning van gedemobiliseerden, welke de Vakraad als basis hanteert, is opgenomen.

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD

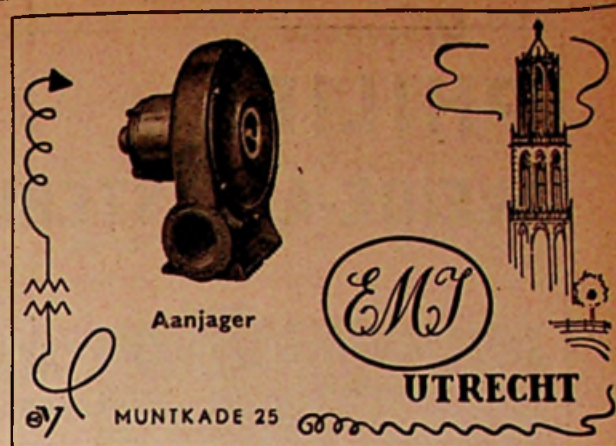
Op 21 Juli jl. waren wij in de gelegenheid de eerste, tevens openbare vergadering van de Sociaal-Economische Raad bij te wonen, welke te Den Haag in het gebouw van de Eerste Kamer werd gehouden, onder voorzitterschap van Prof. F. de Vries. Achter de Regeringstafel hadden de Minister-President en verschillende ministers en staatssecretarissen plaats genomen, toen de voorzitter deze vergadering opende. Hierop hield de minister-president een rede waarin hij uitvoerig inging op de taak, welke de Sociaal-Economische Raad te vervullen heeft. Hij onderscheidde hierbij een drie-ledige functie: in de eerste plaats is de raad een adviescollege van de regering bij het bepalen van haar sociaal-economische politiek. Deze voorlichting van het bedrijfsleven acht spr. van het allergrootste belang. Andere adviescollege's, welke tot nu toe op bepaalde terreinen hebben bestaan, zullen verdwijnen: de hoge raad van arbeid, de economische raad, de nijverheidsraad en de middenstandsraad. Voorts zal de raad optreden als bestuursorgaan in het kader van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. Hij is het hoogste orgaan, dat krachtens de wet op de P.B.O. wordt ingesteld. Hierbij wees spr. op het grote belang van de inschakeling van het werknemerslement in de regulering van economische en sociale aangelegenheden. De mate waarin de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie zal slagen, hangt voor een groot gedeelte af van het bedrijfsleven zelf. Op dit terrein bestaat echter tevens een belangrijke taak voor de raad, die in deze stimulerend en adviserend kan werken. Ten slotte behoort tot de taak van de raad de uitvoering van wettelijke maatregelen. Op dit punt zullen binnenkort belangrijke bevoegdheden aan de raad worden toegekend.

Hierop antwoordde de voorzitter, Prof. De Vries in een uitvoerige rede, waarin hij schetste de ontwikkeling van het economische en sociale leven, een ontwikkeling, die ten slotte heeft geleid tot de wet op de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. Van de individuele huishoudingen is men gekomen tot georganiseerd optreden, terwijl ook de overheid bepaalde bemoeiingen op deze terreinen heeft. Terugkeer naar het individualisme is uitgesloten. Dit houdt echter niet in een terzijdestelling van het particulier initiatief. Men zie de wet op de P.B.O. als de synthese tussen beide elementen. Volledige inschakeling van het bedrijfsleven bij het tot stand brengen van noodzakelijke maatregelen is dringend gewenst. Dit zal de P.B.O. kunnen bewerkstelligen. Hierbij behoudt echter de overheid, als hoedster van het algemeen belang een belangrijke taak.

Na deze beide redevoeringen werd de vergadering gesloten. De Sociaal-Economische Raad kan zijn belangrijke werkzaamheden aanvangen.

v. G.

(Zie ook blz. 285)

Aanjager

UTRECHT

MUNTKADE 25

Mueller

CONTACTCLIPS

niet te evenaren

Alleenverkoop voor Nederland
THEAL N.V.
Handel in techn. artikelen

Amsterdam-C. • Postbus 396 Tel. 41801-42012 Telegr. Techtheal

Ritsema STOFZUIGER
FABRIEK
HILVERSUM

Klop-veeg-zuiger type RL III f. 225.-
Ketel-stofzuiger type ML f. 175.-
Sledestofzuiger type KS/L f. 138.-
idem in nieuwe uitvoering
type KS/M f. 148.-
Financiering van termijnbetaling.

IEO

TRANSFORMATOREN

INTERNATIONALE ELECTRICITEITS ONDERNEMING
TRANSFORMATORENFABRIEK
ZANDBERG WEG 97 - TELEF. 8018-5910 BREDA

PHILIPS WEIDE-AFRASTERINGAPPARATEN

goedgekeurd voor Rijkssubsidie

levert

G. H. SMELT - ENSCHEDE
VIA DE ERKENDE INSTALLATEURS

Buutervereniging vraagt te koop:

**Gebruikte feestverlichting
en nieuwe of gebruikte
prikkabel.**

Secretariaat:

H. J. v. d. MEULEN,
NOORDKADE 29 - DRACHTEN

Grote collectie
verlichtingsornamenten,
kappen, kronen, utiliteits-
verlichting, wasmachines,
stofzuigers en vele andere
electrische huishoudelijke
apparaten

INDUSTRIEEL EN TECHN. HANDELSMIJ. N.V.

DEN HAAG, ZUILINGSTR. 22-24, TELEFOON 116130 (8 lijnen)
UTRECHT, HEERENSTRAAT 35, TELEFOON 20241 (3 lijnen)

Podur is de allernodernste plastic isolatie.
Podur is onbrandbaar - het is bestand tegen
oliën en zuren - het behoudt mettertijd al
zijn oorspronkelijke hoedanigheden.
Podur kan in vrijwel elke kleur en kleuren-
combinatie geleverd worden.

Wat voor draad of wat voor isolatie U ook
mocht nodig hebben:

POPE MAAKT HET!

Vraag alle gegevens inlichtingen aan
onze alleenverantwoordigster voor Nederland.
Zij zal U graag met raad en d-raad bijstaan.

TECHNISCHE
HANDELONDERNEMING
„ROMAL”
Plompotorengracht 12
Utrecht - Tel. 14393

N.V. POPE'S DRAAD- EN LAMPENFABRIEKEN VENLO - HOLLAND

KOOFLUUSTEN

VOOR INDIRECTE VERLICHTING
en **BUISLAMPORNAMENTEN**
van geperst hout voor schilderwerk en
edelfineer. Ned. Octrool 50992.

W. C. HÜLSMANN JR
BROUWERSGRACHT 300
AMSTERDAM - TEL. 31957

NIEAF UTRECHT

**ELECTRISCHE
MEETINSTRUMENTEN**

De deeltjes van de

Diligentia-Reeks

worden in de vakpers steeds weer enthousiast besproken.
De laatste tijd verschenen er weer enkele die voor een
uitgebreide lezerskring van belang zijn, nl.

Natrium- en Kwiklampen

2e druk. Prijs f 4,25

Moderne Lakverven

2e druk. Prijs f 4,25

Luchtverzorging

1e druk. Prijs f 4,25

Te bestellen bij Uw boekhandelaar of rechtstreeks bij de N.V.
Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam, Giro 136400

Samenstelling S. E. R.

(Vervolg van blz. 283)

De Sociaal-Economische Raad vindt zijn grondslag in artikel 1 e.v. van de Wet op de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. De Raad heeft tot taak een het belang van het Nederlandse volk dienende werkzaamheid van het bedrijfsleven te bevorderen, alsmede het belang van het bedrijfsleven en de daartoe behorende personen te behartigen. De Raad bestaat uit ten minste 30 en ten hoogste 45 personen, van wie twee derden worden benoemd door de Kroon aan te wijzen organisaties van werkgevers en werknemers. De overigen worden door de Kroon benoemd.

De samenstelling van de S.E.R. is thans als volgt:

WERKGEVERSLIEDEN:

Centraal Sociaal Werkgeversverbond, Ir. M. H. Damme Sr., pl.v. Mr. A. J. R. Mauritz;
R.K. Verbond van Werkgevers Vakverenigingen, L. A. J. M. van Heyst, pl.v. Prof. Dr. A. H. M. Albrechts;
Verbond van Protestants-Christelijke Werkgevers in Nederland, A. Borst, pl.v. Mr. J. Meijnen;
Verbond van Nederlandse Werkgevers, T. J. Twijnstra, pl.v. Ir. S. H. Visser;
Kon. Nederlandse Middenstandsbond, D. Swagerman, pl.v. C. H. v. Appeltère;
Nederlandse Katholieke Middenstandsbond, Th. S. J. Hooy, pl.v. J. A. Koops;
Christelijke Middenstandsbond, Joh. de Jong, pl.v. W. S. de Jong;
Kon. Nederlandse Landbouw-Comité, Mr. C. Th. E. Graaf van Lynden van Sandenberg, pl.v. G. v. d. Ley;
Katholieke Nederlandse Boeren- en Tuindersbond, G. W. Kampschoer, pl.v. A. J. de Goey;
Nederlandse Christelijke Boeren- en Tuindersbond, C. van den Heuvel, pl.v. Mr. W. Rip;
De Ondernemersraad voor Indonesië, Mr. W. G. T. Jongejan, pl.v. Mr. J. van Oldenborgh;
Hoofdgroep Banken, A. A. van Sandick, pl.v. Mr. J. Burgerhout;
Hoofdgroep Handel, P. F. Zimmermann, pl.v. Jhr. Mr. H. A. Quarles van Ufford;
Hoofdgroep Verkeer, A. F. Vas Dias, pl.v. Dr. Ir. J. G. J. C. Nieuwenhuis;
Hoofdgroep Verzekeringen, Mr. H. T. Asser, pl.v. Dr. M. Niemeijer.

WERKNEMERSLEDEN:

Nederlands Verbond van Vakverenigingen, H. Oosterhuis, pl.v. H. Korte Jr., J. G. Suurhoff, pl.v. P. de Vries; A. Vermeulen, pl.v. J. Landman; J. J. A. Berger Jr., pl.v. J. Lageveen; A. A. J. Wamsteker, pl.v. P. de Vries; Dr. J. Mannoury pl.v. J. Blom; Drs. D. Roemers, pl.v. G. Klein.
Ned. Kath. Arbeidersbeweging, A. C. de Bruyn, pl.v. W. G. P. Essers; J. A. Middelhuis, pl.v. H. A. Vulink, J. van den Akker, pl.v. J. F. N. Grasso; Jac. Alders, pl.v. J. Goebels; A. Boersma pl.v. P. J. J. Mertens.
Christelijk Nationaal Vakverbond, M. Ruppert, pl.v. C. v. Nierop; D. W. Ormel; pl.v. F. P. Fuykschot; K. de Boer, pl.v. G. Moll.

DOOR DE KROON AANGEWEEZEN LEDEN:

Mr. J. A. Berger, J. J. A. Charbo, Dr. H. J. Frietema, Prof. Mr. W. F. de Gaay Fortman, Dr. M. W. Holtrop, Prof. H. A. Kaag, Mr. J. H. Kiewiet de Jonge, Prof. Dr. F. L. van Muiswinkel, Prof. Mr. B. C. Slotemaker, Prof. Dr. J. Tinbergen, Prof. Dr. J. A. Veraart, Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Ir. H. Vos, Prof. Mr. F. de Vries.

In de vergadering van 27 Juni jl. heeft de S.E.R. een Dagelijks Bestuur benoemd van 13 leden onder voorzitterschap van Prof. Mr. F. de Vries.

In het Dagelijks Bestuur hebben namens de Kroon zitting: Prof. J. A. Veraart, Ir. H. Vos, Prof. Mr. B. C. Slotemaker, Prof. Mr. W. F. de Gaay Fortman.

De werkgevers zijn in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door de heren F. J. Twijnstra, Mr. H. T. Asser, Th. S. J. Hooy en C. van den Heuvel.

Namens de werknemers hebben zitting de heren A. C. de Bruyn, H. Oosterhuis, M. Ruppert en A. Vermeulen.

Bij besluit van de S.E.R. zijn voor de zittingsperiode van de raad, eindigende 31 Maart 1952 tot plaatsvervangende voorzitters benoemd de Heren T. J. Twijnstra te Bithoven en H. Oosterhuis te Amsterdam.

De S.E.R. zal gevestigd worden in het gebouw Bezuidenhoutseweg 62 te Den Haag.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS**Mededelingen van het****LEVERANCIERS
AFNEMERS
CONTRACT****KARTELLISERING**

„Enige dwang is altijd onvermijdelijk”.

Enige tijd geleden verscheen in de pers het navolgende bericht:

„Het Tweede Kamerlid Suurhoff heeft Minister Van den Brink gevraagd naar de pogingen van enkele vooraanstaande grossiers om te komen tot een volledig kartel voor electro-technische artikelen en de sterke druk, die op velen wordt uitgeoefend om toe te treden zonder dat zij voldoende op de hoogte zijn van stichtingsacte en reglementen dier instelling — de M.E.A. zodat velen door angst voor uitsluiting de bereidverklaring ondertekenen. Hij vraagt of de regering onverbindendverklaring wil overwegen.”

In het Algemeen Handelsblad van 20 Juli vinden wij het volgende bericht:

„Op vragen van het lid der Tweede Kamer, de heer Suurhoff (arb.) betreffende de pogingen tot volledige kartellering van de electro-technische bedrijfstak heeft de Minister van Economische Zaken o.m. het volgende geantwoord:

De initiatiefnemers streven naar het tot stand brengen van een exclusief handelsverkeer tussen, door of namens de stichting erkende fabrikanten, grossiers, installateurs en detaillisten. Dergelijke regelingen tot exclusief verkeer - die al dan niet als sluitstuk op een samenstel van andere privaatrechtelijke ordeningsmaatregelen in verschillende sectoren van het bedrijfsleven voorkomen - brengen uiteraard steeds een zekere mate van economische dwang tot aansluiting mede. Naar het oordeel van de Minister kan men de uitoefening van een dergelijke dwang, hoewel daaraan bezwaren kunnen kleven, niet zonder meer in strijd met het algemeen belang achten. De ervaring leert, dat voor het tot stand brengen en in stand houden van vrijwel elke privaatrechtelijke economische ordening een zeker mate van economische dwang noodzakelijk is. Een oordeel, of de hier voorgenomen ordening strijdt met het algemeen belang, zal eerst na eventuele verwezenlijking van de plannen kunnen worden uitgesproken.

De minister stelt zich voor op de kartelleringsspogingen in deze bedrijfstak een nauwlettend toezicht te doen uitoefenen.”

EINDE L.A.C.-NIEUWS**OPEN PLAATSEN**

* Met f 10.000,— deelname gezocht door Erkend Installateur. Brieven met uitvoerige inlichtingen nr. 1421.

* B.Z.A. Electro-monteur met dipl. Erkend-Installateur. Liefst in provincie. Br. nr. 1422.

Wij brengen licht in duistere zaken!

Reeds gedurende 30 jaren fabriceert Industria onafgebroken verlichtingsartikelen voor industrie, scheepvaart, electriciteitsbedrijven e d hetgeen haar in staat stelt uit een uitgebreide collectie de beste kwaliteitsartikelen tegen voordelige prijzen te leveren.

voor economische verlichting

INDUSTRIA
ROTTERDAM

Tel. 45560 - 44292 P. O. Box 509

ELECTROTECHNISCH INSTALLATIE-MATERIAAL

N.V. CORODEX

ZANDVOORT. TEL. K 2507 - 2541 - 2542

HAZEMEYER

HENGELO

BESCHERMD SCHAKELMATERIAAL

Fabriek en Hoofdkantoor Hengelo
Tel: 2345 (5 lijnen)

Kantoor R'dam: Mothonesserlaan 201, Tel: 30634
Kantoor A'dam: Amstel 144, Tel: 35862

KOOLBORSTELS

voor elk doel.
Uit voorraad leverbaar.

Nederl. Koolborstelfabriek
AMSTERDAM-N.

Spijkerkade 5   Telefoon 60 642

N.K.F.

N.V. NEDERLANDSCHE KABELFABRIEK, DELFT

DEUTSCHE FUNK-AUSSTELLUNG
DÜSSELDORF · 18.-27.8.1950

Kraus & Naimer, Wenen

Paketschakelaars uitgevoerd als:
Uitschakelaar
Omschakelaar
Sterdriehoekschakelaar
Omkeersdriehoekschakelaar
Poolomschakelaar

en voorts
alle schakelcombinaties
op bestelling

N.V. HANDELMAATSCHAPPIJ

ELECTROCENTRUM

AMSTERDAM, PRINSENGRACHT 357

ARNHEM   LEEUWARDEN   ROTTERDAM
ZWOLLE   ROSENDAAL   EINDHOVEN

ELECTROMOTOREN

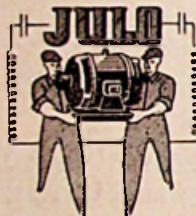
Inkoop - Verkoop - Verhuur
Ruil

alleen de betere soorten:
Reparatie, Wikkelen, Revisie,

Ombouw,

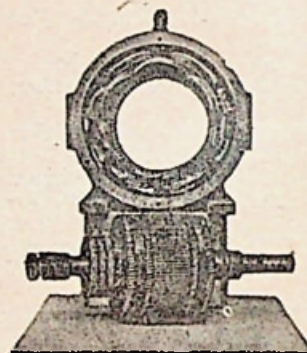
alleen kwaliteitswerk.

Voor Twente en Gelderse
Achterhoek reeds lang een
bekend en vertrouwd adres.

MOTORENBEDRIJF „JULO”

Waldeckstraat 22, ENSCHEDE, Tel. 4075

Electro-
Technische
Herstelplaats
SJERP &
JONGENEEL

DEN HAAG
Prinsegr. 184
Tel. 335280

TRANSFORMATOREN

voor noodverlichtings installaties een
of drie phase kunnen wij leveren bin-
nen de 8 dagen. 2 jaar garantie.
Verdere transformatoren op elk gebied
levert U de

a.w.g.

Transformatorfabriek
VALKENSWAARD (N-Br.)

Fabrieksvacantie van 29 Juli t/m 5 Augustus

ALWA

Electrisch verwarmde Sigarendroogkasten
voor Huishoudelijk gebruik. In verschil-
lende uitvoeringen reeds vanaf f 26.00.

SCHIMMEL

BUSSUM

OOSTERPAD 46

Cassablocs

Wij kunnen CASSABLOCS leveren, ech-
ter niet bedrukt met firmanaam. De
prijs bedraagt slechts fl. 7,65 per doos
van 50 blocs, franco thuis.
Bestelling per postwissel of per giro
136400 ten name van

Uitgevers Mij. DILIGENTIA
Kalverstraat 35 - Amsterdam C.

Op de strook vermelden: Cassablocs

DE BEKENDE PRIMA

MIELE

wit geëmailleerde wasmachines

met elektrische wringer

levert

G. H. SMELT - ENSCHEDE   Uit voorraad
via de detailhandel

Voor

RADIOAPPARATEN, ONDERDELEN
en **WEIDE AFRASTER ARTIKELN**
is in Nederland maar één adres dat ruim
gesorteerd en zeer lage prijzen noteert.
Vraagt onze prijslijsten of vertegen-
woordigers-bezoek.

Speciaal adres voor alle soorten isola-
toren. 100 pCt. service.

R.E.T.A.F.

Mussengang 17, GRONINGEN. Tel. 28890

Mededelingen VAN DE

ADMINISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 606. AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

NEDERLANDSE
ELECTROTECHNISCHE
WINKELIERS
ORGANISATIE

Weest op Uw Hoede!

Het sein tot attentie moet weer worden gegeven. De electro-winkelier behoort nu eenmaal tot degenen, die niet over gebrek aan werk hebben te klagen. Menigmaal hoort men de verzuchting slaken, dat een dag veel te kort is en dat een week 10 dagen moest hebben om ook maar enigszins klaar te komen met alle werkzaamheden en besloemeringen. Een dergelijke verandering kunnen we echter niet aanbrengen, omdat ons te enenmale de macht daartoe ontbreekt en we menen te mogen opmerken: gelukkig niet, want waar zou het einde zijn.

Hoe moeilijk het de meesten ook valt, meer en meer komt naar voren, dat bepaalde werkzaamheden aan anderen moeten worden overgedragen, niet alleen omdat men in tijdnood komt, doch ook omdat men het zelf niet meer in die mate kan volbrengen als in de huidige tijdsomstandigheden noodzakelijk is. Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat onze winkeliers niet de capaciteiten hebben zich op een bepaald terrein te ontwikkelen, doch het wordt op de duur onmogelijk alles volledig te beheersen.

Hielden we vroeger zelf onze administratie zo'n beetje bij, heel dikwijls zelfs alleen maar een kasboek, tegenwoordig gaat zulks niet meer. Niet alleen willen we wel wat meer weten dan de gegevens, die we aan het eind van het jaar uit de balans putten, dikwijls willen we cijfers zien per kwartaal; we kunnen zelfs niet meer van enkelingen spreken, die maandbalansen verlangen. Voor de fiscus, tot voor kort de gegevens in verband met de Prijsbeheersing, omzetstatistiek enz. enz. kunnen in menig opzicht een juiste boekhouding van het grootste belang doen zijn. Vandaar dat men steeds meer en meer tot een overeenkomst met een boekhouder of een accountant is overgegaan.

Dan willen we een ogenblik stilstaan bij de reclame in haar gehele omvang. Etalages maken bijv., we deden dit vroeger zelf, thans hebben we etaleurs, vaklieden op hun gebied met kennis van de psychologie van het publiek. Hoe wordt een etalage gemaakt, die 't doet? Welke attributen zijn daarvoor nodig, blikvangers enz.? Voorts het adverteren; oorspronkelijk een vermelding van een bepaald artikel of een opsomming van een groot gedeelte van de voorraad. Ook hiervoor hebben we specialisten, die dit voor u verzorgen, die uitpuzzelen welke bladen voor u het meest geschikt zijn; uw advertenties, hetzij losse, hetzij een gehele serie, voor u uitwerken.

Enkele belangrijke punten hebben we eruit gelicht en in zeer beknopte vorm nader beschouwd. Een ander terrein, dat

misschien wel tot de allerbelangrijkste behoort, is de economische positie waarin u verkeert en die dusdanig is, dat dringend verbetering gewenst is. Het is nog maar zeer kort geleden, dat schrijver dezes in een bijeenkomst van detaillisten beluisterde, dat één der collega's het woord nam en wees op de grote noodzaak, dat de middenstander eindelijk zijn eigen belang eens ging inzien en zich in gesloten verband te weer stelde tegen alle aanvallen, die op hem worden gedaan. Zowel ondergronds als bovengronds wordt getracht de middenstander in die hoek te dringen, waar de klappen vallen.

Dit is op zichzelf een oud geluid; in een of andere vorm heeft u het al eerder gehoord, doch aan actualiteit heeft het niet in het minst ingeboet. Integendeel, zouden we willen opmerken, want de noodzaak tot organisatie is thans dringender dan ooit. Wanneer u de dagbladen in de afgelopen week goed heeft gevolgd, zouden we met Tom van Tast in het weekblad de Haagse Post willen spreken, van de daverende dingen dezer dagen. Zowel in politiek als economisch opzicht geschieden er belangrijke dingen, die later wel eens van zeer vergaande strekking voor ons zouden kunnen blijken.

Het is bekend, dat wij ons verre van de politiek houden en hierover zullen wij het derhalve niet hebben. Op economisch gebied willen we een ogenblik stilstaan bij de installatie van de Sociaal Economische Raad, welke op vrijdag 21 Juli jl. door de Minister-President, Dr. W. Drees, heeft plaatsgehad. Over de Publiekrechtelijke Bedrijfs Organisatie hebben wij u vroeger reeds geschreven en het ligt niet in onze bedoeling hierover wederom breed uit te wijden. Het lijkt ons echter wel noodzakelijk u van dit belangrijke feit op de hoogte te stellen.

Immers de Sociaal Economische Raad heeft thans definitief haar werkzaamheden aangevangen en het toporgaan van de Publiekrechtelijke Bedrijfs Organisatie is dus daar. Rest nog de vervolmaking van de gehele opzet. Zij die de verslagen goed hebben gelezen en de woorden van regeringszijde, zowel als van Prof. De Vries, de Voorzitter van de Sociaal Economische Raad, goed hebben begrepen, weten, dat grote belangen op het spel staan. Particulier initiatief en persoonlijke verantwoordelijkheid zullen hun kans krijgen en het is dus zaak hierop in de meest gunstige zin te reageren.

Hoe dit zal geschieden, hangt van u af, van u allen gezamenlijk, of u de kans grijpt of haar voorbij laat gaan. Of u thans doet wat noodzakelijk is in u eigen belang, of wel dat u de aansluiting mist.

Een dringend beroep doen wij op uw gevoel voor werkelijkheid en uw gezond verstand. Afwachten heeft nog nooit tot iets goeds geleid! De gelegenheid om de kat uit de boom te kijken hebben we volop gehad. De tijd van daden stellen is aangebroken, laten we dus handelen, wars van beuzelarij en pietepouterij. Laten we één ding goed voor ogen houden, dat het uiteindelijk alleen maar gaat om onze economische belangen. Deze zijn werkelijk groot en waardevol genoeg om er zonodig voor te vechten en deze niet op te offeren aan kleinzieligheden.

Zoals u op ander gebied specialisten tot uw naaste medewerkers zocht, zo doet u dit ook vanzelfsprekend met uw organisatie. U weet, alleen 't beste is ook hier juist goed genoeg voor u. De keuze is voor U niet moeilijk, want U kiest natuurlijk de specialistenorganisatie op dit gebied, de Nederlandse Electrotechnische Winkeliers Organisatie, de NEWO.

Wendt u voor het lidmaatschap of inlichtingen tot de afdelingsbestuursleden of rechtstreeks tot de administratie, Keizersgracht 606 te Amsterdam C.

EINDE NEWO NIEUWS

Adressen der Vakgroepen en Ondervakgroepen**VAKGROEP ELECTROTECHNISCH AMBACHT**

Voorzitter J. W. Willemsen.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Telefoon 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEBEDRIJF

Voorzitter W. H. Hirdes.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP KLEINE NIJVERHEID OP ELECTROTECHNISCH GEBIED

Voorzitter E. Lückerrath.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP RADIO REPARATIEBEDRIJF

Voorzitter ir. H. J. J. Bouman.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN EN VERLICHTINGSARTIKELEN

Voorzitter B. G. Miermans.
Secretaris J. M. van Basten.
Keizersgracht 606, Amsterdam C - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP DETAILHANDEL IN RADIO-ARTIKELEN

Voorzitter B. G. Miermans.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP TUSSENPERSONEN IN ELECTROTECHNISCHE PRODUCTEN

Voorzitter ir. P. J. Palsler.
Secretaris mr. J. L. P. Brabers.
Benoordenhoutscheweg 44, 's-Gravenhage
Telefoon 0 1700-774491

NEDERLANDSE ELECTROTECHNISCHE WINKELIERS ORGANISATIE (NEWO)

Voorzitter B. G. Miermans.
Administrateur J. M. van Basten.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Telefoon 0 2900-40027

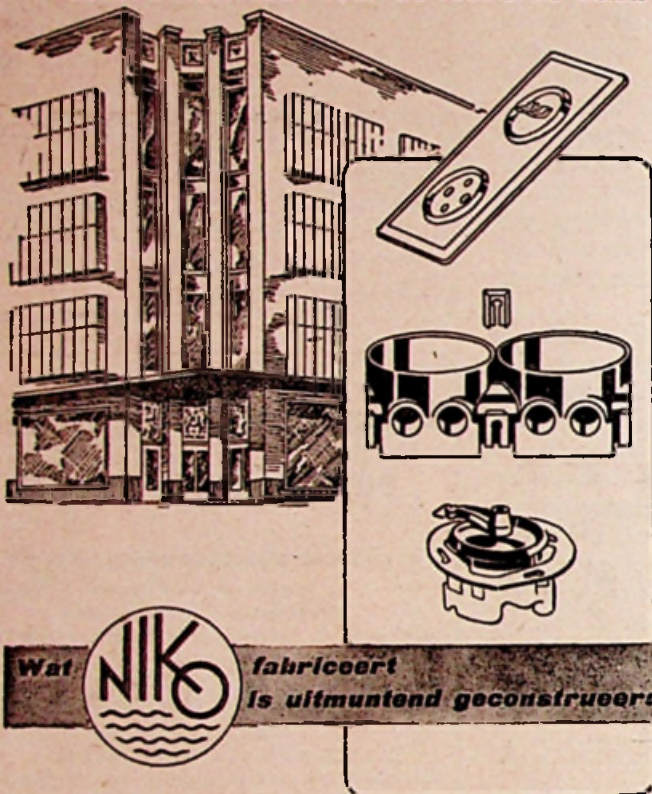

NIKO SCHAKELMATERIAAL

in bruin en wit isoliet uit voorraad leverbaar:

MAX GOUDEKET & Co.

WEESPERZIJD 24 - TELEFOON 51163 - AMSTERDAM

NIKO*Inbouwmateriaal voor de moderne bouw***NIKO Schakelmateriaal**

voor inbouw en opbouw, in bruin en wit isoliet, grote voorraad!

N.V. **HARTELUST'S** IJzerhandelafd. ELECTRO TECHNISCHE GROOTHANDEL
LEEWARDEN — GRONINGEN

Voor **BUSCH-JAEGER**
SCHAKELAARS EN STOPCONTACTEN
naar **N.V. v.h. CLAESSEN & Co.**
AMSTERDAM - SINGEL 162-164
en haar Filialen:
ALMELO, GRONINGEN, DOETINCHEM, ROTTERDAM

In minder dan geen tijd
DOET U
UW HELE WAS
met de...

ELECTRISCHE WASMACHINE

BASILE

EEN METALEN WASMACHINE

*die wast, spoelt en droogt*GEEN ONDERHOUD
GEEN SLIJTAGEMET AUTOMATISCHE
POMPINRICHTINGCOMPLEET MET
GROTE WRINGER
VOLLEDIGE GARANTIE2.5 kg.
DROOG
WAS-
GOED

IMPORTRICE:

ELECTRO-UNION

Lijnbaansgracht 238-240, Amsterdam G.

Prijs:

f 428,—

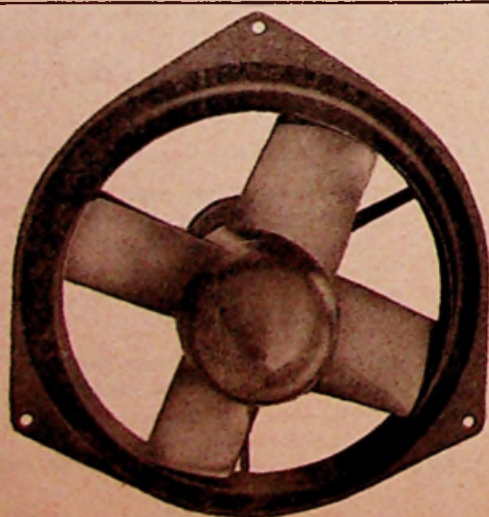
Verhuur van alle soorten

Kabel, Schakelkasten en Illuminatie

Levering en verhuren van

Toneelverlichting**C. SELLMAYER, AMSTELDIJK 44, AMSTERDAM**

Postadres: Stalinalaan 34 - Tel. (K 2900) 98181, na 6 uur 23640

VENTILATOREN

VOOR ALLE DOELEINDEN

J. E. Stork Ringuventilatoren N.V.

JUNOSTRAAT 35 - DEN HAAG - TEL. 772223

DE BESTE. WAAROM ZOUDT U MET MINDER GENOEGEN NEMEN?